

Opdracht Beleid en Ondernemen
MKE2 / 2021-2022

Beleidsnota kunsteducatie
Fontys Hogeschool voor de Kunsten

‘Van beleid tot praktijk.’

Aan
Fontys Hogeschool voor de Kunsten
Van :
S.E.L. Ramsteijn
Studentnummer
342097
I.s.m.
Master Kunsteducatie
Datum :
24 december 2021
Betreft :
Beleidsnota kunsteducatie

Inleiding

In het najaar van 2021 voerde ik, Anne Sophie Ramsteijn een beleidsscan uit bij Fontys Hogeschool voor de Kunsten in opdracht van de Master Kunsteducatie. In dit document leest u de huidige stand van zaken gericht op het kunsteducatieve beleid van Fontys Hogeschool voor de Kunsten.

Organisatie

Fontys Hogeschool voor de Kunsten (*nader te noemen FHK*) is sinds 2005 gevestigd in het centrum van Tilburg. De school is verdeeld in vier sectoren:

- Sector Beeldend
- Sector Theater
- Sector Dans
- Sector Muziek

FHK maakt onderdeel uit van Fontys Hogescholen, een Nederlandse instelling voor hoger beroepsonderwijs met in totaal achtentwintig instituten. Fontys is een stichting die haar organisatiestructuur heeft opgebouwd rond de processen:

- ⇒ Bestuurlijk: het college van bestuur vormt het bevoegd gezag en fungeert als resultaatverantwoordelijke eenheid onder de Raad van Toezicht.
- ⇒ Primair: de instituten (hogescholen) voeren, ieder in hun eigen (markt)segment, de kernactiviteiten (onderwijs, onderzoek en contractactiviteiten) van Fontys uit.
- ⇒ Ondersteunend: de diensten verrichten ondersteunende werkzaamheden ten behoeve van onderwijs, onderzoek en contractactiviteiten.

(Geraadpleegd op 16 november 2021, Fontys Hogescholen. (2020). Wikipedia. https://nl.wikipedia.org/wiki/Fontys_Hogescholen)

Analyse

Het beleid van de organisatie wordt afgestemd in het Fontys beraad, een overleg tussen het college van bestuur en directeuren. Hoewel het beleid van FHK gestandaardiseerd is tot Fontys Hogescholen, is er tot heden geen sprake van een gericht onderwijsbeleid voor dit instituut. Onderwijskundigen functioneren momenteel per opleiding, maar onderling contact is er nauwelijks tot niet. De verdeeldheid van de opleidingen is historisch verklaarbaar door de fusering van 2005. De verhuizing van de verschillende kunstacademies tot het 'kunstcluster' op één locatie is vandaag de dag nog steeds voelbaar. Opleidingen hebben altijd veel autonomie gehad over vernieuwingen en tussen de opleidingen is er niet gestandaardiseerd. *(A. Neggers, beleidsadviseur onderwijs, persoonlijke communicatie, 02 december 2021)*

In het jaar 2020 is FHK gestart met het 're-inventing' van de organisatie. 'FHK Reinventing' betekent dat we de organisatie op de ontwikkeling voorbereiden, waarbij bedrijfsmatige processen ondersteunend zijn, en waarbij medewerkers in een nieuwe cultuur goed zijn toegerust en gemotiveerd samenwerken. *(Fontys Hogeschool voor de Kunsten. (2017). Brondocumenten Fontys Hogeschool voor de Kunsten. p.36.)* Daarbij is een onderwijskader opgesteld om het onderwijs richting te geven. In dit kader zijn blended learning, flexibel en inclusief als uitgangspunten opgesteld om het FHK te positioneren als een uitnodigende leeromgeving die bruist, zowel online als onsite. Een lerende organisatie waarbij het onderwijs (letterlijk) state of the art is. *(Fontys Hogeschool voor de Kunsten. (2017). ONDERWIJSKADER FONTYS HOGESCHOOL VOOR DE KUNSTEN 1.0.)*

Ambities

FHK is een flexibele, transparante (netwerk) organisatie die grenzeloos onderwijs faciliteert. De FHK-organisatie is ingericht op het samenwerken met externe partijen waarbij de leer/werkomgeving dit mede stimuleert. Docenten en medewerkers zijn een voorbeeld voor studenten: life long learning, resultaatgericht, verantwoordelijk. De onderwijsvisie is richtinggevend voor het personeelsbeleid: werken in teams.

De strategische visie van FHK wordt gekenmerkt door een uitwerking van de drie strategische doelen:

- ⇒ Interdisciplinair
- ⇒ Co-creatie
- ⇒ Internationaal

(Fontys Hogeschool voor de Kunsten. (2016). 02 Brondocument Drie strategische doelen van FHK.)

Afspraken

Om deze strategische visie na te streven worden de Kwaliteitsafspraken FHK vormgegeven. Binnen de Kwaliteitsafspraken FHK staat digitalisering als één van de kernpunten voorop. Om te komen tot een sterke basis om de nieuw(st)e technologie te integreren en toe te passen in de lessen, de artistieke en de docentenpraktijk, is naast een strategische visie ook consequent handelen van opleidingen – ic structuren, docenten én studenten – aandachtspunt. Digitaliseren moet je leren, het vraagt specifieke kennis, vaardigheden en attitudes. Zowel van studenten, maar ook van docenten. (S. Lammers, *beleidsmedewerker FHK*, persoonlijke communicatie, 16 november 2021)

Bevindingen

Hoewel dit de ambitie is, blijkt dit tot heden in de praktijk nauwelijks aanwezig te zijn. Het niet standaardiseren van de opleidingen onder één onderwijsbeleid zorgt ervoor dat visies uiteenlopen. In de praktijk zien we dit voorbeeld terug doordat interdisciplinaire verbindingen een uitdaging zijn met verschillende jaarplanningen. (A. Neggers, *beleidsadviseur onderwijs*, persoonlijke communicatie, 02 december 2021)

COVID-19 heeft ervoor gezorgd dat 'FHK Reinventing' helaas niet alle ambities succesvol heeft kunnen behalen in 2021. Hierdoor worden ook voordelen zichtbaar van digitaal onderwijs. Zoals de niet tijds- of plaatsgebonden kennisoverdracht. Binnen het onderwijs ontstaan ook nieuwe vragen:

Hoe creëer je digitaal? Welke plek neemt het in de kunstbeschouwing, de kunstkritiek in? Hoe pas je dit toe via educatie – zowel in formele als non-formele context? Hoe leer en creëer je digitaal? Het zijn vragen waar een kunstopleiding zich mee bezig moet houden, gezien de grote impact dat deze vorm van creatie en educatie heeft en vermoedelijk nog zal hebben.

(Vereniging Hogescholen. (2021). KUO sectoragenda hbo Kunstonderwijs 2021 – 2025.)

Aanbeveling

Door de sturingsfilosofie van 'FHK Reinventing' komt er meer ruimte en mogelijkheid, maar is er nog een sprong van beleid tot praktijk. Een digitaal karakter sluit aan op het communiceren van een toekomstig transparant beleid. Technologie biedt mogelijkheid voor een innovatieve sprong om de huidige strategische doelen te realiseren in de praktijk.

- ⇒ **Interdisciplinair**
Technologie als verbindend medium tussen de disciplines. Het samenspel binnen een techniek zoals virtual reality vergroot de motivatie.
- ⇒ **Co-creatie**
Maak deel uit van de wereld van morgen door de digitale mogelijkheden te onderzoeken. Sluit je aan bij een community en deel openlijk.
- ⇒ **Internationalisering**
Met het beste Europese onlinenetwerkverbinding zijn samenwerkingen met andere instituten over de hele wereld mogelijk.

Deze nota is een aanjager voor één gezamenlijk onderwijsbeleid gericht op het FHK. De onderwijskundigen uit de verschillende opleidingen kunnen een concept vormen. Het concept kan worden getoetst bij een klankbordgroep bestaande uit het MT, studieleders en docenten. Zo kan de organisatie eerst toewerken naar standaardisering voor alle opleidingen, zodat de strategische doelen vervolgens behaald kunnen worden. (A. Neggers, *beleidsadviseur onderwijs*, persoonlijke communicatie, 02 december 2021) Gezamenlijke regels en voorwaarden maakt gelijkwaardig samenspel mogelijk.

Bronnenlijst

- Mirande, M., Van der Veen, J., & Van der Wende, M. (2005). *Van trend naar transformatie*. Wolters-Noordhoff.
- Fontys Hogescholen. (2006, januari). *Vraagsturing en de student: "U vraagt, wij draaien?"* (Nr. 4).
- Fontys Hogeschool voor de Kunsten. (2015). *02 Brondocument Missie en visie FHK*.
- Fontys Hogeschool voor de Kunsten. (2016). *02 Brondocument Drie strategische doelen van FHK*.
- Fontys Hogeschool voor de Kunsten. (2017). *Brondocumenten Fontys Hogeschool voor de Kunsten*.
https://issuu.com/fhktilburg/docs/brondocumenten_fontys_hogeschool_vo
- Fontys Hogeschool voor de Kunsten. (2017). *ONDERWIJSKADER FONTYS HOGESCHOOL VOOR DE KUNSTEN 1.0*.
- *Geraadpleegd op 16 november 2021*, Wikipedia.
https://nl.wikipedia.org/wiki/Fontys_Hogescholen
- *Wijzigingsbesluit Uitvoeringsbesluit WHW 2008 (aanpassing kwaliteitsbekostiging 2021 in verband met de uitbraak van COVID-19)*. (2020). Overheid.nl.
<https://wetten.overheid.nl/BWBR0044048/2020-09-05>
- Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. (2021, september). *digitalisering-in-het-funderend-onderwijs*.
- Vereniging Hogescholen. (2021). *KUO sectoragenda hbo Kunstonderwijs 2021 – 2025*.
- A. Neggers, *beleidsadviseur onderwijs FHK*, persoonlijke communicatie, (2 december 2021)
- S. Lammers, *beleidsmedewerker FHK*, persoonlijke communicatie, (16 november 2021)
- Fontys Hogeschool voor de Kunsten. (2021, mei). *Versie 0_61_Positionering DLO DNA Canvas kopie*.
- Fontys Hogeschool voor de Kunsten. (2021b, juni). *220621 digitaal innovatief platform FHK*.